

บทคัดย่อ

การศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบพื้นที่ป่าชุมชน กรณีศึกษาพื้นที่ป่าชุมชนบ้านโคกสันติสุข ตำบลวังหมี่ อำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์หรือการพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านโคกสันติสุขของประชาชนที่อาศัยอยู่รายรอบพื้นที่ เพื่อหาทิศทางหรือมาตรการที่เหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมด้านเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาพื้นที่ป่าชุมชนนั้นให้ยั่งยืนต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า ป่าชุมชนบ้านโคกสันติสุขมีเนื้อที่ประมาณ 353 ไร่ มีลักษณะเป็นป่าเต็งรังที่อุดมสมบูรณ์ประกอบด้วยพรรณไม้ ได้แก่ มะค่าแต้ แดง มะกอกเกลื่อน เต็ง รัง ประดู่ เป็นต้น ไม้พื้นล่างได้แก่ หญ้าเพ็กปอขี้ตุ่น สาบเสือ เล็บเหยี่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสัตว์ป่าได้แก่ กระต่ายป่า กระรอก กระแต อิงอ่าง กิ้งก่า แย้ นก และงู ชนิดต่างๆ ชาวบ้านใช้ประโยชน์ในการเป็นแหล่งอาหาร และแหล่งสมุนไพร นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจอีกด้วย

สำหรับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบพื้นที่ป่าชุมชนบ้านโคกสันติสุขพบว่าประชาชนรอบป่าชุมชน ประกอบด้วย ชุมชน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโคกสันติสุข บ้านยางงามพัฒนา และบ้านพยอมมิตร รวมทั้งสิ้น 267 ครัวเรือน ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา อยู่อาศัยแบบครอบครัวเดี่ยว สมาชิก 1-5 คน/ครัวเรือน อพยพมาจากอำเภออื่นๆ ในท้องที่จังหวัดนครราชสีมา ระหว่างปี พ.ศ. 2501- 2530 โดยการมาซื้อที่ดินเพื่อทำกินในหมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่มีที่ดินถือครองจำนวน 1-2 แปลง โดยไม่จำเป็นต้องเช่าพื้นที่ทำกิน เนื้อที่ครอบครองประมาณ 6 ไร่/ราย ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง และทำการเกษตร โดยมีสมาชิกในครัวเรือน 2-4 คน เป็นแรงงานหรือมีรายได้เลี้ยงดูครอบครัว รายได้เฉลี่ย/ครอบครัว 35,000 บาท และมีรายจ่าย/ครอบครัว ประมาณ 30,00 บาท โดยมีหนี้สินเฉลี่ย 10,000 บาท/ครัวเรือน

ในด้านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้นั้น พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในด้านการเป็นแหล่งพืชอาหาร และสมุนไพร ในครัวเรือน บางส่วนนำมาใช้เป็นพืชสำหรับใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ยังไม่ปรากฏ

คำหลัก : ป่าชุมชนบ้านโคกสันติสุข สภาพเศรษฐกิจและสังคม